

IDUỌ OWO
Genesis 3:1-24
ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 3
Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Koro nte kpukpru owo ekpañade ke Adam, kpa ntre ńko ke Christ ke eyenam kpukpru owo edu uwem” (1 Ɗwed Corinth 15:22).

I Idomo Emi Okotode Urukikọt

- 1 Ema eda ńkari esin eyihe ke esit ńwan oro, Genesis 3:1; Matthew 4:3; Eriyarare 12:9
- 2 Ibọrọ ńwan oro okowut nte enye enyenede ifiọk abañã mbet Abasi, Genesis 3: 2, 3; Matthew 4:4
- 3 Etọńọ ntak emen mfri oro ekekpande etc ekudia, ewut nte ńkpọ eke odotde ndidia, Genesis 3:4, 5; Matthew 4:8-10
- 4 Eve ye Adam eduọ eduk ke idiọk-ńkpọ ke edidia mfri eto ifiọk eti ye idiọk, Genesis 3:6, 7; Ɗwed Mbon Rome 5:12-21

II Mme Mfaña Adam Ye Eve ke Abañã Iduọ Mmọ

- 1 Adam ye Eve efehe uyo Abasi ekedip idem mmọ, Genesis 3:8
- 2 Jehovah Abasi okot, ndien Adam onyime, abañã idiọk itie esie, Genesis 3:9, 10
- 3 Adam ama odomo ndida ndudue oro ndori ńwan, Genesis 3:11, 12
- 4 Eve ama odomo ndida ndudue oro ndori urukikọt, Genesis 3:13

III Utip Idiọk-Ńkpọ Ye Eńwọńọ Messiah

- 1 Urukikọt ekedi akpa ndibọ isuńi Abasi ke ntak abiaña esie, Genesis 3:14
- 2 Ke ńtọńọ mbuk-eset emi, Abasi ama ọńwọńọ ndinọ Messiah kpa Jesus Christ man erifak ubon owo emi etakde, Genesis 3:15; Matthew 1:21; John 3:16
- 3 Abasi ama ọńọ ńwan oro ubicrikpe, Genesis 3:16
- 4 Isuńi Abasi ama odoro eren-owo ke se enye akanamde ke ndudue oro, onyuń osim kpukpru utom obot, Genesis 3:17, 19; Ecclesiastes 12:7
- 5 Ema ebin Adam ye Eve esio ke ińwań Eden, Genesis 3:20-24.

SE EKPEPDE EBAÑA

Uduak Satan

Edi uduak Satan, ama onyuń edi ntre toto ke eritọńọ ererimbot enye ndida ofuri ubon owo nsin ke idak esie, ndinyuń ńkara ofuri iso isoń, nnyuń mmenere idem esie nnim nte Abasi. Ndik ikoduhe ke ufọt owo ye unam ke ińwań Eden mbemiso idiọk-ńkpọ ebe oduk, ndien ekedi kiet ke otu ńkari Satan ndisaña ntiene Eve mbe ke urukikọt ke ini enye enemede abañã mbet Abasi. Satan ama ọbiọńọre nte “angel uńwana,” kpa nte enye osuk akade iso ndinam tutu osim mfin emi. Tọńọ nte owo ọkọduọ, enye ada mme owo emi enyimedede ndidi mbio utom ye mme isuń-utom nnọ enye enyene.

Abasi ama onim Adam ke ińwań Eden onyuń anam enye edi andikara kpukpru se Enye akanamde, kpa ọbọń emi esede ńkpọ abañã ofuri ererimbot. Ekedi uduak Satan ndinuk Adam nduọk, nnyuń nnam idemesie ọbọń ererimbot emi, emi enye okonyuń anamde oto ke iduọ owo. Tọńọde ke ini oro eńwan edinen ido ye ukwań-ido ke aka iso ke ererimbot emi. Ke etińde ńkpọ etuk Satan, Jesus ama ọdọhọ ini kiet ete, “Ọbọń ererimbot emi ke edi, enye inyuń inyeneke baba ńkpọ kiet ke esit Mi” (John 14:30).

Mme Mkpasip Unana Erinim Ke Akpanikọ

Akpa ńkari Satan ekedi ndisaña ńkpere Eve ye mbume: “Nte Abasi ọkọdọhọ ete?” Ibọrọ Eve ayarade owut ete ke enye ama enyene ifiọk abañã mbet Abasi, edi, edieke Eve okpokonimde akpan mbet emi ke esit esie, kpukpru ńkpọ ọkpọkọfọn. Edi Satan osuk aka iso etiń; ikonyuń inọhọ ńwan oro ifet baba kiet nditim ńkere. Enye ama esin eyighe ke esit Eve ke abañã se Abasi ọkọdọhọde. Ɗko Satan ọtọńọ ntak ọtọ ọyọhọ mkpasip iba emi

edide unana erinim ke akpanikọ ke ndimenere n̄wut nte ke Abasi ikọsọñọke ida ke se Enye eketiñde ete: “Afo eyekpa mkpa.” Satan etiene usọp-usọp ye ọyọhọ nsu ita, ndinam enye etre ndinim ke akpanikọ, emenere owut Eve ete ke mfri eto ifiok eti ye idiok ekedi n̄kpọ eke eyede ndise, idighe ke udia ikpọñ, edi anam owo enyene ifiok n̄ko. Mme mkpasip eyighe ke abañā Ikọ Abasi ebe eduk Eve ke esit, ndien enye akabare edi mmem-mm̄em n̄kpọ utom ke ubok andidiok ye eti asaña usuñ iduọ Adam.

Nte Andidiok Anamde N̄kpọ

Andidiok enyene n̄kpọ nte isua 6,000 emi enye adade ekpep n̄ti usuñ ndida nduri esit mme owo n̄wọñọre n̄kpọñ Abasi. Oto ke edikot mme ntọt ke Ikọ Abasi ke abañā n̄kpọ emi, ye mbufiok nnyin, imọfiok ite ke mme usuñ eke Satan adade anam n̄kpọ ikpuhokede ke ofuri mme isua emi. Tọñọ ke eyo Adam tutu osim ini emi, eyighe ye unana erinim ke akpanikọ ke abañā Ikọ Abasi, edi akamba idiok-n̄kpọ emi eyirede uduot owo, (Se ke Luke 24:25).

Oto ke ndikpep mme usuñ nte Satan anamde n̄kpọ, owo ekeme nditim mfiok ido ye mme usuñ ndida mbọhọ mme afia esie. Satan ododu ke mbeñidem ndiñwana ye odudu Abasi ye Ikọ Esie. Andidiok odomo nditop eyighe ndori ke akpanikọ emi odude ke N̄wed Abasi; enye odomo nditiñ nte ke N̄wed Abasi añwañwana ye idemesie, inyuñ idighe akpanikọ ye “se itibede” ke eyo emi; ye mme tọsin eneni eken emi enye adade edi. Edi eyen Abasi ofiok ete ke Abasi etiñde ikọ, Abasi ikemeke ndisu nsu.

Edieke andidiok mikemeke ndinam owo eyik Ikọ Abasi ke idemesie, enye ndien eyedomo nditop eyighe ndori ke se ikọ emi Abasi etiñde ọwọrọde. Abasi etiñ in̄wañ-in̄wañ ete, “N̄kpọ-eyen-utom idiok-n̄kpọ edi mkpa” (N̄wed Mbon Rome 6:23); edi Satan adian usọp-usọp ete, “Mbufo idikpaha.” Andidiok ọdọñ odu ke utọñ mme owo ete ke mmọ ekeme ndinam idiok ke anyan ini, enyuñ etua mkpọfiok ini kiet mbemiso mmọ ekpa, ndien kpukpru eyetie nte akanam mmọ inamke idiok-n̄kpọ Abasi ama ayarare abiaña Satan ke itie emi. Nte Adam ye Eve ema ebọhọ ufen ke idiok-n̄kpọ mmọ? Owo efen inyuñ iduhe emi ekere de ete imọ iyebọhọ. “Ekuyak ebiaña mbufo; owo ikemeke ndibiaña Abasi: se ededi owo ọtọde, oro ke enye edinyuñ ọdọk” (N̄wed Mbon Galatia 6:7). Ekọm enyene Abasi, koro mbọm Abasi ebebet ndibọ ke ntat-ubok, idiok-owo emi akabarede esit, ndien mfọn Abasi onyuñ efen esit eke ọbuñode; edi ke ata ediwak idaha, mme mmọ emi ekoide-koi esin ima ye mbọm Abasi ekut ete ke andidiok oduri mmọ aka ke nsobo, ntuak-nda inyuñ iduhe. “Idiok-owo. . . . Eruk enye esio ke uñwana esin ke ekim, enyuñ ebin enye ke ererimbot efep” (Job 18:5, 18). Abasi ototim ọsọñ ada ke se Enye eketiñde, ndien mmọ emi enemde Enye esit eyedu uwem mmọ nte ekemde ye se ewetde ntem ete, “Ntem ke Jehovah ọdọhọ.”

Etie Nte Ọfọn Se Eyomde

Ke enye okpude ke mme edinam eken ndiduri esit mme owo n̄kpọñ Abasi, andidiok eyeñwana ndinam idiok-n̄kpọ etie nte n̄kpọ eke ekpetimde eyom. Enye ọkọdọhọ Eve ete ke eto emi ekekpande ndidia eyetat enye enyin onyuñ anam enye ọfiok n̄kpọ, ete ke Abasi akada mbet Esie ọbiọñọ enye ye Adam uwak n̄ti n̄kpọ. Satan emen owut n̄wan oro ete ke enye eyefiok eti ye idiok edieke enye edikam adia de eto oro; edi nso ikotibe? Eve ama adia mfri eto ifiok eti ye idiok oro, onyuñ ọnọ Adam mfri oro, enye onyuñ adia n̄ko. Enyin mmọ ema etara, ke akpanikọ, edi se mmọ eke kutde ekedi iferi mmọ, but mmọ, ye idiok itie mmọ ke iso Abasi. Nte mmọ ema efiok n̄kpọ ekan nte ekedide ke akpa? Ih, mmọ ema efiok ekan, oro ekedi ke ata idiok usuñ. Nte mmọ ema enyene ifiok eti ye idiok? Ih, akada mmọ osim mfuhọ. Mmọ ekenyene ifiok eti eto ke ntak-urua, enyuñ enyene ifiok idiok ye ubiom-ikpe. Akananam, idiok-n̄kpọ idighe se owo okpoyomde!

Ndidori Owo Ndudue

Adam akasiak usuñ idiok ndien etie nte kpukpru nditọ esie esaña ke nde ikpat esie ke ndidomo ndidori owo efen ubiom-ikpe idiok-n̄kpọ: “N̄wan emi afo ọkọnọde ete odu ye ami, enye ọkọnọ mi mfri eto oro, ami nnyuñ ndia.” Abasi akabare ese n̄wan oro, ndien ke ndo-ndo oro enye obiom urukikọt ikpe ete ke enye akabiaña imọ ete idia. Abasi ama ọwọñọre ese urukikọt onyuñ ọnọ unam n̄kari oro isuñi ye ubierikpe ke ndiyak andidiok ada enye nte n̄kpọ-utom.

Ndusuk Adam ye Eve ema ekere ke esisit ini ete ke mfaña mme imọ ọfọn onyuñ ekem, sia Abasi ama ọwọñọre ese mmọ kiet-kiet tutu osim urukikọt. Kpa ke utọ ido oro, mfin, ke ntak akwa mbọm, sia Abasi midaha ubierikpe itiene owo ke ndo-ndo oro, anam ediwak owo ke ndisime mmọ ekere ete ke imọbọhọ ke idiok-n̄kpọ mmimọ ke iso Abasi. “Koro miwarake ndinọ idiok-owo ufen, oro esin nditọ owo esọñ esit ke idem mmọ enam idiok” (Ecclesiastes 8:11).

“Etim efiok ete ke idiok ido mbufo eyesim mbufo” (Numbers 32:23). Ekeme ndidi ke ema ebiat esisit ini ke ndino Adam ye Eve ubierikpe, edi okosuk ana nte mmọ ebọ ufen. Abasi omonim ata eti usuñ erinyaña mfin ọnọ ukpọn owo emi minyeneke ndikpa, ke ntak oro, iduhe mfaña ke abaña idiok-ńkpọ eke enende ke iso Abasi. Ediwak owo ekeme ndidibe ke edem nsu nte ebiet ubọhọ, edi Abasi eyekpọri ebiet ubọhọ oro efep (Isaiah 28:15, 17). Ediwak owo eyedi ke iso ubierikpe Abasi ye mme idiok-ńkpọ mmọ nte etienede mmọ ke edem, ndien mmọ eyeda ke iso Abasi nte imum inyuñ ikemeke ndifaña idem.

Enyene-Ndik Ekọm-Urua

Ke akpanikọ, Adam ye Eve ekpekeyak eti idaha enọ ererimbot edieke mmọ mikpekenamke idiok-ńkpọ oro mmọ ekenamde; edi mmọ ema edọduọ. Mmọ ema eduọ ofuri-ofuri oto ke idiok-ńkpọ. Adam ama ọduok edinen-ido ye ata edisana uwem emi ekedade ebọt enye. Enye ọduok mfọn-mma ke esit ye ekikere esie. Enye ọduok nsaña ye edinem ebuana esie ye Abasi. Enye ọduok ata akamba idaha ubọn esie nte andikara se Abasi okobotde ndien ebin enye efep ke iñwañ Eden. Enye ọduok edinen Ọbọn ye Ete-ufok esie; onyuñ akabare oduk ke idak ukara idiok etubom emi efikde, ye mkpa emi enye mikemeke ndibọhọ nte Abasi ekebierede (Genesis 5:5). Ọkpọsọn utom ye ukut okosim enye ye Eve ke mme nsuhọ usen emi mmọ ekedude uwem. Mme utip idiok-ńkpọ Adam iketreke ke enye ye Eve, mme ye nditọ emi mmọ ekenyenede ke ini oro. Okoto ke Adam idiok-ńkpọ ebe osim ofuri ubon owo (Nwede Mbon Rome 5:19). Idighe mme edidiọn emi Abasi akañwañade ọnọ Adam ikpọn ke enye ọkọduok, edi uduot idiok-ńkpọ ama oduk ke esit esie, emi okonyuñ ebode osim kpukpru ubon esie, nte udeme (Psalm 51:5). Ikokureke ke oro. Abasi ama osuñ isọn ye mbiet, ye eto, ye mme unam. Mbiet uyai oro ke osuk akaka iso odu ke ererimbot emi, edi isuñi Abasi odoro enye. Ekọn ye akañ ye ndiọi udọnọ edi ńkpọ eyen-utom idiok-ńkpọ. Udọnọ, ukut, ubiak, ye mkpa edu ke ererimbot oto ke ntak idiok-ńkpọ.

Udọp isuñi emi idiok-ńkpọ Adam adade ọsọk ererimbot ekeme nditie ye ndusuk owo nte ke okpon akan idiok-ńkpọ esie emi etiede nte ke ekedi mfefere. Edi akakan mbiara emi otode idiok-ńkpọ idighe se edade edomo ye idiok-ńkpọ eke etiede nte efefere me idiọke ikaha. Afanikọn emi odude ke idiok-ńkpọ Adam edi koro okoto ke edikokoi mbiat ewuhọ Abasi, oro edi nsọn-ibuot ye Abasi. Mme owo mfin esasara idiok-ńkpọ enam, edi owo ikemeke ndibat mme ewuhọ Abasi nte mfefere ńkpọ ndien osuk omum mfọn Abasi akama ukem nte Adam mikomumke mfọn Abasi ikama.

Mbukpọn Uñwana

Ufañ nweđ emi, (Genesis 3:15) emi ekewetde ke ini ekim idiok-ńkpọ emi, esin mbukpọn uñwana ọnọ ubon owo emi etakde. Ke ufañ-nweđ emi eyarade ewut utibe mbọm Abasi. Ke ndo ndo oro iduọ adade itie, Abasi osio usuñ onim owo ndifiak nnyọn ufok Ete, Emi edi akpa ufañ ke Nwede Abasi emi anyande ubọk owut Christ nte Andifak owo. Oto ke Enye, efiak enyene “Mbiet” oro okosopde oto ke iduọ. “Ese utọ akwa ima emi Ete ọkọnọde nnyin, ete nnyin ikpekere nditọ Abasi” (1 John 3:1).

Mi, ekot Messiah oro ekeñwọnọde nte mfri emi otode ke nwan, koro ke edikem ini ke uduot Esie, Jesus Christ, akamana oto edisana eyen-añwañ onyuñ ada mbiet ofin owut idem nte owo (Nwede Mbon Philippi 2:6-9). Okposuk edide nwan ekebem iso anam idiok, Abasi ama okpono nwan nte enye emi editode ke enye Edisana Eyen amana. Kpa nte Abasi ọkọdọhọde, Satan ama anuak nditiñ ikpat Christ ke ini ekekọnde Enye ke eto ke ntak idiok-ńkpọ ererimbot; edi ema enuak ibuot Satan ke ini Jesus ekesetde ke mkpa, ubọn-ubọn, akan mkpa, obio ekpo ye udi. Eti mbuk Jesus Christ, ke ndifak mme andinim ke akpanikọ nsio ke idiok-ńkpọ (John 3:16), ke akaka iso nditọ akwa asua Abasi akamba ita. Usen kiet Ọbọn eyekan ofuri-ofuri; koro eyemen andidiok, ye mkpa, ye obio ekpo esin ke mkpọdiọhọ ikañ man etuhọre mmọ uwemeyo ye okoneyo ke nsinsi nsinsi (Eriyarare 20:10, 14).

MME MBUME

- 1 Nkari ye odudu emi urukikọt akadade etiñ ikọ ke Iñwañ oro okoto mmọn?
- 2 Urukikọt akaka ebine Eve ye nso mbume?
- 3 Nwede Abasi akabare idiok-ńkpọ didie?
- 4 Nso ikedi idiok-ńkpọ ke ini Adam ye Eve ediade mfri eto ifiok eti ye idiok?
- 5 Nso ikedi mme ikọ isuñi emi Abasi eketiñde ke ntak idiok-ńkpọ mmọ?
- 6 Nso ikedi eñwọnọ emi Abasi ọkọnọde nko ke ukem ini emi?
- 7 Nso utip ke idiok-ńkpọ oro ke Iñwañ Eden enyene ọnọ ofuri ubon owo?
- 8 Nso ikedi uduak andidiok ke ndinam owo ọduọ?